

KASUTATUD KÄSIKIRJALISED ALLIKAD JA KIRJANDUS KOOS LÜHENDITEGA

KÄSIKIRJALISED ALLIKAD

EESTI NSV TEADUSTE AKADEEMIA FR. R. KREUTZWALDI NIMELINE KIRJANDUSMUUZEUM (KM)

Rahvaluule osakond (RO)

- E = M. J. Eiseni käsikirjaline rahvaluulekogu (1880—1934).
EK_nS = Eesti Kirjanduse Seltsi käsikirjaline rahvaluulekogu (1907—1921).
EKS = Eesti Kirjameeste Seltsi käsikirjaline rahvaluulekogu (1871—1891).
EKÜ = Eestimaa Kirjandusliku Ühingu rahvaluule-alased käsikirjad (1842—1890).
ELG = EKÜ.
ERA = Eesti Rahvaluule Arhiivi käsikirjaline rahvaluulekogu (1927—1944).
ERM = Eesti Rahva Muuseumi käsikirjaline rahvaluulekogu (1910—1922).
E, StK = M. J. Eiseni stipendiaatide käsikirjaline rahvaluulekogu (1921—1927).
EÜS = Eesti Üliõpilaste Seltsi käsikirjaline rahvaluulekogu (1904—1916).
GEG = ÕES.
H = Jakob Hurda käsikirjaline rahvaluulekogu (1860—1906).
RKM = Kirjandusmuuseumi = ENSV TA Fr. R. Kreutzwaldi nim. Kirjandusmuuseumi käsikirjaline rahvaluulekogu (1945—).
Veske = Mihkel Veske käsikirjaline rahvaluulekogu.
ÕES, EK(EH) = Õpetatud Eesti Seltsi eestikeelsed rahvaluule-alased käsikirjad (1840—1905).
ÕES, SK(DH) = Õpetatud Eesti Seltsi saksakeelsed käsikirjad (1839—1899).

Käsikirjade osakond (KO)

KM KO = TA Fr. R. Kreutzwaldi nim. Kirjandusmuuseumi Käsikirjade osakonna fondid.

TARTU RIIKLIK ÜLIKOOL (TRÜ)

- EKKR = TRÜ eesti kirjanduse ja rahvaluule kateedri käsikirjaline rahvaluulekogu ja fotokogu (1950—).
Kuut, V., Muistendid Suurest Tõllust. (Diplomitöö, 1951.)
T = Eesti keele kateedri murdetekstid.
P. Ariste isiklik käsikirjaline ainekogu.
NSV Liidu ajaloo kateeder, kunstiajaloo kabineti pildikogu.
Geoloogia kateeder. Suurte rändrahnude arhiiv (SRA).
SRA = TRÜ geoloogia kateeder. Suurte rändrahnude arhiiv.

EESTI NSV TA KEELE JA KIRJANDUSE INSTITUUT (TA KKI)

KKI = TA KKI käsikirjaline rahvaluulekogu (1947—).

EESTI NSV TA AJALOO INSTITUUT (TA AI)

Arheoloogia sektori käsikirjalised kogud.
TA looduskaitse andmed.

TRÜKITUD ALLIKAD JA KASUTATUD KIRJANDUS

- Lenin, V. I., Ettekanne sõjast ja rahust 7. märtsil. (VK(b)P seitsmes kongress 6.—8. märtsil 1918.) Teosed, 27. köide. Tallinn 1955.
- Ajalugu ja legende Oleviste kirikust. K. Kodu VII (1931), lk. 702—704.
- [Alatskivi kiriku tekkimine.] EPost. 19. X 1866, nr. 42, lk. 335—336.
- Album M. J. Eiseni 70. sünnipäevaks. Tartu 1927.
- B., K., Muinsusterikkus Uduveres. Suur-Tõllu kivi Kiratsis. Uduvere küla Kalmumäes palju vanu esemeid. Muinsusi Kaarma vanas mõisas. Millest sai Uduvere oma nime. Meie Maa 24. X 1931, nr. 119, lk. 3.
- Beiträge zur Kunde Ehst-, Liv- und Kurlands. Vt. Neus, H.
- Bertram, Dr., vt. Schultz-Bertram, G. J.
- Bienemann, Fr. jun., Livländisches Sagenbuch. Reval 1897.
- Boberg, I. M., Baumeistersagen. FF Communications N:o 151. Helsinki 1955.
- Boubrig, J., Volkssagen und Traditionen = Boubrig, J., Volkssagen und Traditionen aus dem eigentlichen Estlande, besonders aus Harrien und der Wieck. Verhandlungen d. GEG II, 3. Dorpat 1850, lk. 50—73.
- Bourgeois, H., La Légende de Suur-Tõll. Le géant d'Oesel. Extrait de la Revue des Traditions populaires. (Avril—Mai 1910.) Rennes 1910.
- Busch, C. H., Ergänzungen der Materialien zur Geschichte und Statistik des Kirchen- und Schulwesens der Ev.-Luth. Gemeinden in Russland. II Band. St. Petersburg-Leipzig 1867.
- Buxhövdén, F., Zweite Fortsetzung von des Herrn Hofraths von Hagemeister Materialien zur Gütergeschichte Livlands. Riga 1851.
- Buxhövdén, P., Thorapütta und Thorapilla gleichbedeutend. Inland 1837, vg. 161—164.
- Böckel, O., Die deutsche Volkssage. Zweite Auflage. Aus Natur und Geisteswelt. Leipzig u. Berlin 1914.
- Bücher, K., Arbeit und Rhythmus. Fünfte, verbesserte Auflage. Leipzig 1919.
- (Carl Russwurm). [Nekroloog.] Neue Dörptsche Zeitung 24. I 1883, nr. 19, lk. [2].
- Die Evangelisch-Lutherischen Gemeinden in Russland = Die Evangelisch-Lutherischen Gemeinden in Russland. Eine historisch-statistische Darstellung, herausgegeben vom Zentral-Komitee der Unterstützungs-Kasse für evangelisch-lutherische Gemeinden in Russland. II Band. St. Petersburg 1911.
- Ebausku Oleviste ümber. Päevaleht 29. VII 1931, nr. 203, lk. 3.
- Eesti Kirjameeste Seltsi aastaraamat 1889. aastal. III vihk. Tartu 1890, lk. 41.
- Eesti kirjanduse ajalugu I. Toimetanud E. Sögel. Eesti NSV Teaduste Akadeemia Keele ja Kirjanduse Instituut. Tallinn 1957.
- Eesti Loodus = Eesti Loodus. Tartu Ülikooli juures oleva Loodusuurijate Seltsi Teataja. Tartu I—VIII (1933—1940).
- Eesti NSV ajaloo lugemik I = Eesti NSV ajaloo lugemik. I köide. Valitud dokumente ja materjale Eesti ajaloost kõige vanemast ajast kuni XIX sajandi keskpaigani. Koostasid J. Kakk (toimetaja) ja A. Vassar. Eesti NSV Teaduste Akadeemia Ajaloo Instituut. Tallinn 1960.
- Eesti rahvaluule ülevaade. Toimetanud R. Viidalepp. Eesti NSV Teaduste Akadeemia Keele ja Kirjanduse Instituut. Tallinn 1959.
- Einis, O. [ps.], Karja kiriku ehitamine. Miks kiriku laes lahtise suuga «naised». Meie Maa 13. XI 1930, nr. 128, lk. 2.
- Einis, O. [ps.], Naisteva oja. Meie Maa 13. XI 1930, nr. 128, lk. 2.
- Eisen, M. J., Soov ja palve. EPost. 16. II 1883, nr. 7, lk. [3].
- Eisen, M. J., Elu pärast surma. Post. 12. IV 1888, nr. 44, lk. [2—3].
- Eisen, M. J., Kodused jutud = M. J. Eisen, Kodused jutud. 75 vanaaegist juhtumist meie maalt. Trükki toimetatud M. J. Eisen'i rahvaluule kogust. Tallinn 1896.
- Eisen, M. J., Teised Kodused jutud. 75 lugu omamaa vanast ajast. Trükki toimetatud M. J. Eisen'i rahvaluule kogust. Tallinn 1897.
- Eisen, M. J., Hiiud. «Postimehe» eralisa 1900, lk. 202—208.
- Eisen, M. J., Kalevipoja päivilt. Jurjev (Tartu) 1901.
- Eisen, M. J., Endised jõumehed. Lood Kalevipojast, Suurest-Tõllust, Leigrist ja teistest. Trükki antud M. J. Eisen'i rahvaluule kogust. Narva 1901.
- Eisen, M. J., Kirikute raamat. Rahvajutud meie maa kirikutest ja nende ehitamisest. Trükki antud M. J. Eisen'i rahvaluule kogust. Jurjev 1901.
- Eisen, M. J., Suur Tõll. [Luuletus.] Isamaa kalender 1906. Jurjev (Tartu) 1905, lk. 29—31.

- Eisen, M. J., Kodumaa kirikute ehitamine. EKirj. X (1915), lk. 37—46, 79—90, 117—119, 220—228, 247—252, 288—294, 342—351.
- Eisen, M. J., Raha-augu jutud = Mag. A. Nooli [= M. J. Eisen]. Raha-augu jutud. Rahva suust kokku korjatud. Trükki toimetatud M. J. Eisen'i rahvaluule korjandusest. Neljas suurendatud trükk. Tartu [1918].
- Eisen, M. J., Eesti mütoloogia. [Tallinn] 1919. [Kaanel: 1920.]
- Eisen, M. J., Eesti kohalikud muistejutud. Tallinn 1920.
- Eisen, M. J., Teised Eesti kohalikud muistejutud. Tallinn 1920.
- Eisen, M. J., Kolmandad Eesti kohalikud muistejutud. Tallinn 1920.
- Eisen, M. J., Kalevipoja esi-isad. Teine täiendatud trükk. Tallinn [1920].
- Eisen, M. J., Eesti muistsed jumalad ja vägimehed. A. Uuritsi ja teiste piltkaunistused. Kolmas trükk. Tartu 1920.
- Eisen, M. J., Esivanemate ohverdamised. Eesti mütoloogia III. Eesti Kirjanduse Seltsi toimetused nr. 19. Tallinn 1920.
- Eisen, M. J., Petseri vägimäis. Seto lugõmik I. Tartu 1922.
- Eisen, M. J., Tõllu ülestõus. Agu I (1923), lk. 1412—1413. [Luuletus.]
- Eisen, M. J., Tõllu surm. Agu II (1924), lk. 106—108. [Luuletus.]
- Eisen, M. J., Kodumaa ajaloolised ja rahvaluulelised kloostrid. EKirj. XIX (1925), lk. 1—14, 56—61, 146—153, 240—249.
- Eisen, M. J., Estnische Mythologie. Vom Verfasser revidierte und mit Anmerkungen versehene Übertragung aus dem Estnischen von Dr. Eduard Erkes Leipzig 1925.
- Eisen, M. J., Eesti vana usk = M. J. Eisen, Eesti vana usk. Eesti mütoloogia IV. Eesti Kirjanduse Seltsi Toimetused nr. 21. Tartu 1926.
- Eisen, M. J., Peata Tõll. EKirj. XX (1926), lk. 40—44.
- Eisen, M. J., Tõll ja ta sugu. Tartu 1927.
- Eisen, M. J., «Türgi neitsi» kirikut ehitamas. Pärnumaa Nädal 7. XII 1928, nr. 91, lk. 1.
- Eisen, M. J., «Türgi neitsi» kirikut ehitamas. Pärnu Postimees 7. XII 1928, nr. 281, lk. 3.
- Eisen, M. J., Esivanemate varandus. (Koostanud H. Tampere.) Tallinn 1958.
- M. J. Eiseni elu ja töö. Toimetanud F. Ederberg ja E. Päss. Tartu 1938.
- EKirj. = Ajakiri «Eesti Kirjandus» (1906—1940).
- EPost. = Ajaleht «Eesti Postimees».
- Esm. = Nädalaleht «Esmaspäev».
- F., R., Vana ohvrikivi. Esm. 8. I 1923, nr. 1, lk. [6].
- FFC = Folklore Fellows Communications.
- FF Communications = FFC.
- Fokos-Fuchs, D. R., Volksdichtung der Komi (Syrjänen). Budapest 1951.
- Freymuth, O., Tööd Saare- ja Läänemaa kirikutes. Odamees III (1924), lk. 129—135.
- FUF = Finnisch-ugrische Forschungen. Zeitschrift für Finnisch-ugrische Sprach- und Volkskunde. (Helsinki 1901—).
- Генрих Латвийский. Хроника Ливонии, перевод и комментарии С. А. Аннинского. Предисловие В. А. Быстрянского. Академия Наук СССР. Институт Истории. Известия иностранцев о народах СССР. М.—Л. 1938.
- Gorki, M., Kirjandusest. Tallinn 1960.
- Grimm, Brüder, Deutsche Sagen I. Zweite Auflage. Berlin 1865.
- Grimm, J., Deutsche Mythologie. I Band. Dritte Ausgabe. Göttingen 1854.
- Günter, H., Legenden-Studien. Köln 1906.
- Haas, A., Pommersche Sagen. Gesammelt und herausgegeben von A. Haas. Dritte durchgesehene und vermehrte Auflage. Leipzig-Gohlis 1921.
- Haavio, M., Leikarit. Vertaileva kansanrunoudentutkimus. Suomi V, 14. Helsinki 1932.
- Haavio, M., Suomalaisen muinaisrunouden maailma. Porvoo—Helsinki 1935.
- Hallik, R., Abruka ja Vahase saare rändrahne. Eesti Loodus III (1935), lk. 181—183.
- Hallik, R., «Ristikivi» Saaremaal. Eesti Loodus V (1937), lk. 168.
- Harva, U., Suomalaisten muinaisusko. Porvoo—Helsinki 1948.
- Heinitz = W. Heinitz, Instrumentalkunde. Handbuch der Musikwissenschaft. Herausgegeben von Dr. Ernst Bücken. Wildpark-Potsdam 1929.
- Hermann, K. A., Eesti kirjanduse ajalugu = Eesti kirjanduse ajalugu esimesest algusest meie ajani. Jurjev—Tartu 1898.
- Hildebrand, S., En holländs beskicknings resor. Stockholm 1917.
- Hipping, A. J., Pontus de la Gardie, oder Nachforschungen über eine in der Gegend um St. Petersburg bekannte Volkssage. St. Petersburg 1819.
- Hoffmann-Krayer, E., Bächtold-Stäubli, H., Handwörterbuch des deutschen Aberglaubens. Band III. Handwörterbücher zur deutschen Volkskunde. Herausgegeben vom Verband Deutscher Vereine für Volkskunde. Abteilung I. Aberglaube. Berlin und Leipzig 1930/1931.
- Holzmayer, J. B., Osiliana = J. B. Holzmayer, Osiliana [II]. Erinnerungen aus

- dem heidnischen Göttercultus und alte Gebräuche verschiedener Art, gesammelt unter den Insel-Esten. Verhandlungen d. GEG VII, 2. Dorpat 1873.
- Hookivi. Kommunismi Ehitaja 18. VI 1960, nr. 73, lk. 2.
- Hupel, A. W., Topographische Nachrichten II = Topographische Nachrichten von Lief- und Ehistland. Gesammelt und herausgegeben durch August Wilhelm Hupel. Zweyter Band. Riga 1777.
- Hupel, A. W., Topographische Nachrichten III = Topographische Nachrichten von Lief- und Ehistland. Gesammelt und herausgegeben durch August Wilhelm Hupel. Dritter und letzter Band. Nebst vollständigen Register über alle drey Bände. Riga 1782.
- Hupel, A. W., Ehstnische Sprachlehre = Ehstnische Sprachlehre für die beyden Hauptdialekte, den revalschen und dörptschen, nebst einem vollständigen ehstnischen Wörterbuche. Zweyte durchgängig verbesserte und vermehrte Auflage. Mitau 1818.
- HVM I = E. Laugaste, E. Normann, Muistendid Kalevipojast. Monumenta Estoniae Antiquae II. Eesti Muistendid. Hiiu- ja vägilasmuistendid I. Tartu Riiklik Ülikool, Eesti NSV TA Fr. R. Kreutzwaldi nimeline Kirjandusmuuseum. Tallinn 1959.
- Höttges = V. Höttges, Typenverzeichnis der deutschen Riesen- und riesischen Teufelssagen. FF Communications N:o 122. Helsinki 1937.
- Илья Муромец. Подготовка текстов, статья и комментарии А. М. Астаховой. Академия Наук СССР, отделение литературы и языка. Литературные памятники. Москва—Ленинград 1958.
- Inland = Das Inland. Eine Wochenschrift für Liv-, Esth- und Curlands Geschichte, Geographie, Statistik und Litteratur (1836—1863).
- Jalutuskäik hoo- ehk hobuse kivile. Meie Maa 26. VII 1922, nr. 56, lk. 2.
- [Jannau, H. J. v.], Geschichte der Sklaverey = Geschichte der Sklaverey, und Charakter der Bauern in Lief- und Ehistland. Ein Beytrag zur Verbesserung der Leibeigenschaft. Nebst der genauesten Berechnung eines Liefli. Haakens. [Riga] 1786.
- Jannsen, H., Märchen und Sagen des estnischen Volkes. Uebersetzt und mit Anmerkungen versehen von Harry Jannsen. Zweite Lieferung. Riga—Leipzig 1888.
- Johansen, P., Nordische Mission. Revals Gründung und die Schwedensiedlung in Estland. Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademiens Handlingar. Del 74. Stockholm 1951.
- Jung, J., Kodu-maalt 3 = Rootslaste väljarändamine Hiiomaalt aastal 1781, ja teiste Eestimaa elava Rootslaste loust aastast 1345 kunni 1800. Välja annud J. Jung. Kodu-maalt Nr. 3. Tartu 1875.
- Jung, J., Kodumaalt 6 = Eesti rahva vanast usust, kombedest ja juttudest. Välja annud J. Jung. Kodumaalt Nr. 6. Tartu 1879.
- Jung, J., Muinasajateadus II = Muinasaja teadus Eestlaste maalt. II. Kohalised muinasaja kirjeldused Liivimaalt, Pernu ja Viljandi maakonnast. Kogunud ja väljaannud J. Jung. Jurjev 1898.
- Jung, J., Muinasajateadus III = Muinasajateadus eestlaste maalt. III. Kohalised muinasaja kirjeldused Tallinnamaalt. Kogunud ja välja annud J. Jung. Eesti Kirjanduse Seltsi Toimetused. Neljas osa. (Tartu 1910).
- Jõgever, J., Eesti muinasjutud koolidele = J. Jõgever, Eesti muinasjutud koolidele. Eesti Kirjanduse Seltsi Koolikirjanduse-toimkond. Noorsoo kirjavara nr. 40. Populaar-teaduslik seeria. Tartu 1924.
- Kahlo, G., Sagen des Harzes. Leipzig—Gohlis 1923.
- Kalamees, A., Eesti rahvamänge. Tallinn 1960.
- K[allas], R., Vana Kannel ja saun. Post. 7. VII 1894, nr. 146, lk. [1—2]; 26. VII 1894, nr. 161, lk. [1].
- Kampmaa, M., Suur Tõll. Isamaa Kalender 1890. aastaks. Tartu 1889, lk. 191.
- Kampmaa, M., Kandle hääled. Viljandi 1896, lk. 67—69.
- Kampmaa, M., Suur Tõll. [Luuletus.] M. Kampmann [= Kampmaa], Kooli Lugeseraamat. I—III kooliaasta. 134 pildiga. Tallinn 1905, lk. 177—178.
- Kampmaa, M., Suur-Tõll. M. Kampmann [= Kampmaa], Kooli Lugeseraamat. Esimene jagu. 139 pildi ja 2 kaardiga. Kolmas täiendatud trükk. Tallinn 1908, lk. 185—186 = Suur Tõll. M. Kampmann [= Kampmaa], Eesti lugemik. Teine jagu. Ühtluskooli III õppeaasta. Kaheksas ümbertõõtatud trükk. Tallinn 1922, lk. 115—116.
- Kampmaa, M., Saarlaste Suur-Tõlli lugu. M. Kampmann [= Kampmaa], Eesti kirjandusloos peajooned. Esimene jagu. Tallinn 1912, lk. 90—98.
- Kampmaa, M., Eesti muinasjutud = M. Kampmann [= Kampmaa], Eesti muinasjutud. Koolile ja kodule. Teine täiendatud trükk. Tallinn 1926.
- Kampmaa, M., Eesti kirjandusloos peajooned I = Eesti kirjandusloos peajooned. Näi-

- detse varal seletanud M. Kampmaa. Esimene jagu. Neljas, ümbertöötatud ja kirjan-
dusteaduse uuematele seisukohtadele kohandatud trükk. Tartu 1938, lk. 53—55.
- Kampmann, M., vt. Kampmaa, M.
- Kiisa, U., Rahvajutte Suurest Töllust ja tema vennast Leigrist. Nõukogude Hiiumaa
13. X 1956, nr. 122, lk. 4.
- Kjellin = H. Kjellin, Die Kirche zu Karris auf Oesel und ihre Beziehungen
zu Gotland. Lund 1928.
- Knoop, O., Sagen der Provinz Posen. Gesammelt und herausgegeben von O. Knoop.
Berlin—Friedenau (1913).
- Knüpffer, sen., A., Ueber die Esthnische Gottheit Thorapitha oder Tharapita.
Inland 1836, vg. 833—843.
- Kolm Suur-Tõlli kivi Hiius. Hiiu Teataja 7. VI 1935, nr. 43, lk. 2.
- Kosven, M., Esiaja kultuuriloo põhijooni. Tallinn 1961.
- Kreutzwald, Fr. R., Eesti rahva ennemuistsed jutud. Teosed. Tallinn 1953.
- Kr[eutzwald], Fr. R., Etwas zur Sagen Geschichte der Esten. Inland 1856,
vg. 628—632.
- Kruse, Fr., Ur-Geschichte = Fr. Kruse, Ur-Geschichte des Esthnischen Volksstam-
mes und der Kaiserlich Russischen Ostseeprovinzen Liv-, Esth- und Curland über-
haupt, bis zur Einführung der christlichen Religion. Nebst einer Charte und zwei
Bl. Lithographien. Moskau 1846.
- Kruse, Fr., Necrolivonica = Fr. Kruse, Necrolivonica oder Geschichte und
Alterthümer Liv-, Esth- und Curlands. Nachtrag. Leipzig 1859.
- [Kuhlbars, Fr.], Kes on Kalevipoeg, Suur-Tõll' ja nende kaastegelased? Lisa. Luu-
letused Kalevipoja 50. a. juubeli mälestuseks. Kirjutanud kevadel 1911. a. Villi
Andi [= Fr. Kuhlbars]. Viljandi (1911).
- Kuidas Saare- ja Hiiumaa vaheline väin sai endale Soela väina nimetuse. Nõukogude
Hiiumaa 30. XI 1957, nr. 141, lk. 4.
- Kui Kalev Oleviste kiriku torni tahtis purustada. Heitis linguga kivi Riist Tallinna.
Olev lõi kivi kingakannaga Ülemiste järve. Pvl. 21. VIII 1931, nr. 226, lk. 4.
- Kuningas, O., Uus väljaanne Tõllu lugudest. Kommunismi Ehitaja 23. VII 1959,
nr. 87, lk. 3.
- Kust sai Tallinna Oleviste kirik omale nime? Aastasade kestel kujutud legendid. VM
28. X 1928, nr. 251, lk. 9.
- Kõiv, Fr. P., On Oleviste-kiriku legend eestipärane? Kodu XII (1931), lk. 24—26 =
Fr. R. Kõiv, Legend kuningas Olafist. VM 4. IV 1931, nr. 80, lk. 4.
- Körber, M., Zur Oesel'schen Töll-Sage. Neue Dörptsche Zeitung 27. VI (9. VII)
1880, Nr. 145, lk. [2] = Sitzungsberichte d. GEG 1880, lk. 99—101. (Beiträge
zur Kenntniss der Sage vom estnischen Nationalheld Töll.)
- K[örber], M., Oesel einst und jetzt II = Oesel einst und jetzt von M. K[örber].
Herausgegeben auf Verfügung des «Vereins zur Kunde Oesels». Zweiter Band:
Die Kirchspiele Mustel, Kielkond, Anseküll, Jamma, Wolde und Pyha. Arens-
burg 1899.
- K[örber], M., Oesel einst und jetzt III = Oesel einst und jetzt. Dritter Band: Die
Kirchspiele Mohn, St. Johannis, Karmel, Kergel, Karris und Runö. Von dem
Verfasser der «Bausteine zu einer Geschichte Oesels». M. K[örber]. Arensburg 1915.
- Kühnau, R., Oberschlesische Sagen geschichtlicher Art. Breslau 1926.
- Lauffer, O., Niederdeutsche Volkskunde. Zweite Auflage. Leipzig 1923.
- Laugaste, E., Eesti rahvaluule. Eesti kirjanduse ajalugu I. Tartu 1946.
- Laugaste, E., Kümme päeva Suure Tõllu jälgedel. Edasi 14. VIII 1959, nr. 159, lk. 2.
- Laugaste, E., Kalevipoja kujust eesti hiiumuistendeis. Keel ja Kirjandus IV (1961),
lk. 458—468.
- Laugaste, E., Mõnda rahvaluule-Kalevipoja uurimisest. Sirp ja Vasar 24. XI 1961,
nr. 47, lk. 3.
- Laurij, A., Suur Tõll mitte muinaslooline, vaid ajalooline isik? Kaitse Kodu V (1929),
lk. 357—359.
- Lipp, M., Gross-Töll, eine Oesel'sche Volkssage. Sitzungsberichte d. GEG 1886,
lk. 213—240.
- Lipp, M., Gross-Töll, eine Oesel'sche Volkssage. Neue Dörptsche Zeitung 29. I (10. II)
1887, Nr. 24, lk. [3]; 30. I (11. II) 1887, Nr. 25, lk. [2—3]; 31. I (12. II) 1887,
Nr. 26, lk. [3]; 2. II (14. II) 1887, Nr. 27, lk. [3]; 4. II (16. II) 1887, Nr. 29,
lk. [3].
- Loiken, K., Suur-Tõll poega õpetamas. Märkused rahvasuust Saaremaa kangeiase
kohta. Meie Maa 24. VIII 1929, nr. 95, lk. 3.
- [Loik]en, [K.], Noor Tõll pilli- ja kaardimängijana. Kuidas tekkisid Taemägi ja
Karuiärv. Meie Maa 29. X 1929, nr. 123, lk. 3.

- [Loik]en, [K.], Suur-Tõll päästab Salme-Kipaku. Sääre kangem ja julgem merimees merehädas. Meie Maa 21. XII 1929, nr. 146, lk. 2.
- [Loik]en, [K.], Suur Tõll ja Hiü nõid. Millest sai Soela väin oma nime. Meie Maa 24. XII 1929, nr. 147, lk. 2.
- Looduskaitse teatmik. Eesti NSV TA Looduskaitse Komisjon. Toimetanud E. Kumari. Tallinn 1960.
- Loorits, O., Liivi rahva usund III = O. Loorits, Liivi rahva usund, III. Mit einem Referat: Der Volksglaube der Liven. Tartu 1928.
- Loorits, O., Vanarahva pärimusi. Teine, täiendatud trükk. Keel ja Kirjandus nr. 2a. Tartu 1936.
- Loorits, O., Grundzüge des estnischen Volksglaubens I. Lund 1949.
- [Luce, J. W. L.], Frage an Naturforscher. Für Geist und Herz = Für Geist und Herz, eine Monatsschrift für die Nordischen Gegenden. Zweyter Band. Viertes, fünftes und sechstes Stück. Reval 1786, lk. 212—213.
- Luce, J. W. L., Wahrheit und Muthmassung. Beytrag zur ältesten Geschichte der Insel Oesel. Pernau 1827.
- m—, Noch etwas über die Estnische Gottheit Thorapilla. Inland 1836, vg. 584—588.
- Mailly, A. v., Sagen aus Friaul und den Julischen Alpen. Gesammelt und mit Unterstützung von Johannes Bolte herausgegeben. Leipzig 1922.
- Masing, O. W., Ehtsnische Originalblätter für Deutsche. 1. Heft. Dorpat 1816.
- Mellin, A., Atlas von Liefland und Ehtland. Riga u. Leipzig 1791—1798.
- Mesilane [ps.], Sõrvest. Meie Maa 7. III 1923, nr. 18, lk. 3.
- Meyer, G. F., Nordische Frauen. Schleswig-Holsteinische Sagen. Volkstum und Heimat der Niederdeutschen. 8. Hamburg [1934].
- Mihkla, K., Kirjanduslooline lugemik VIII klassile. Tallinn 1948.
- Mihkla, K., Tedre, Ü., Eesti kirjanduse õpik VIII—IX klassile. Tallinn 1958.
- Moodne Suur-Tõll. [Karikatuur.] Meie Maa 14. XII 1921, nr. 98, lk. 1.
- Muistendid Suurest Tõllust ja Leigrist. Nõukogude Hiiumaa 30. XI 1957, nr. 141, lk. 4.
- Mõnesugused teadustused. Meelejahutaja. Eesti perekonna õpetlik ja lõbus nädalakiri, 1886, lk. 359.
- Mäeumbaed, V., Vanade hiidlaste jutustusi Suurest Tõllust ja Leigrist. Nõukogude Hiiumaa 11. I 1958, nr. 4, lk. 4.
- Möldroo, A., Petseri klooster sõnas ja pildis. Petseri 1937.
- Müller, J., Sagen aus Uri. Aus dem Volksmunde gesammelt von J. Müller. Herausgegeben und mit Sachregister und Anmerkungen versehen durch H. Bächtold-Stäubli. Band I. Basel 1926.
- Neus, H., Tõllus und Leiger. Beiträge zur Kunde Ehst-, Liv- und Kurlands, herausgegeben von der Ehstländischen Literarischen Gesellschaft durch Eduard Pabst. Band I, Heft I. Reval 1868, lk. 111—112.
- nk—, Oleviste kiriku senised tulekahjud. Pvl. 29. VII 1931, nr. 203, lk. 3.
- Nooli, A., vt. Eisen, M. J.
- Normann, E., M. J. Eiseni mõistatuste ja vanasõnade trükiväljaanded. Paar sammukest eesti kirjanduse ja rahvaluule uurimise teed. II. ENSV TA Fr. R. Kreutzwaldi nim. Kirjandusmuuseum. Tartu 1961, lk. 422—434.
- Nurk, T., [Paul Liivak.] Paul Liivak 1900—1942. Kataloog. Tartu Riiklik Kunstimuuseum. Tartu 1960.
- Olga [ps.], Kolm Suur-Tõlli kivi Hiü. Esm. 30. IV 1923, nr. 17, lk. [5].
- Pabst, Chr. E., Bunte Bilder II = Chr. E. Pabst, Bunte Bilder, das ist: Geschichten, Sagen und Gedichte nebst sonstigen Denkwürdigkeiten Ehstlands, Livlands, Kurlands und der Nachbarlande. Zweites Heft. Reval 1856.
- Pabst, Chr. E., Der Tell bei Ehsten, Finnen und Lappen. Inland 1856, vg. 525—532.
- Petri, J. Chr., Ehstland und die Ehsten, oder historisch-geographisch-statistisches Gemälde von Ehstland. Ein Seitenstück zu Merkel über die Letten. II. Gotha 1802.
- Petri, J. Chr., Neuestes Gemälde von Lief- und Ehstland, unter Katharina II und Alexander I, in historischer, statistischer, politischer und merkantilischer Ansicht. Auch als ein Beytrag zur Kenntniss des Russischen Reichs. Erster Band. Leipzig 1809.
- Petseri kloostri pühikud enne ja nüüd. VM 5. XII 1930, nr. 285, lk. 5.
- Petseri linn, klooster ja ümbrus. Eesti Turistide ühingu Petseri osakonna väljaanne. Võru 1931.
- Piiper, J., Pilte ja häali Eesti loodusest. Tallinn 1960.
- Post. = Ajaleht «Postimees».
- Повесть о начале и основании Печерского монастыря. Москва [1807].
- P[ra]nts, H., Kuidas Olev hukkus. Lisaandmeid Oleviste kiriku nimesaamise kohta. VM 7. XI 1928, nr. 259, lk. 8.
- Priit, A., Muistend Pühalepa kiriku ehitamisest. Nõukogude Hiiumaa 13. X 1956, nr. 122, lk. 4.

Pvl. = Ajaleht «Päevaleht».

Rahvaluule kogumisest Saaremaal. Saarte Hääl 29. VII 1947, nr. 83, lk. 2.

Rathlef, E., Die Sage vom Riesen Töll, dem Helden Oesels. Baltische Jugendschrift. Illustriertes Monatsheft. 2. Jahrgang 1899 (Riia), lk. 113—115; 121—124; 163—164; 174—176; 212—214.

Raud, A., Kirjanduslooline lugemik. III jagu. Seitsmes õppeaasta. Tartu 1926.

Raud, E., Suur-Töll. Tallinn 1959.

Reiman, V., Kullakaevajad. Kivid ja killud. Esimene osa. Eesti Kirjanduse Seltsi Toimetused nr. 1. Tartu 1907.

R[eiman], V., Suur Töll, Saaremaa vägimees. Post. 10. II 1890, nr. 17, lk. [1—2] = [V. Reiman], Suur Töll. Saaremaa vägimees. Saarlane 24. VII 1890, nr. 30, lk. [3].

Ridala, V., Eesti kirjanduse ajalugu I = V. Ridala, Eesti kirjanduse ajalugu koolidele. I jagu. Teine parandatud ja täiendatud trükk. Tartu 1924.

Rochholtz, E. L., Tell und Gessler in Sage und Geschichte. Heilbrunn 1877.

[Rosenberg, G. =] G. Vänja, Eesti-Rahva Vanad pärlid, ehk meie omad Juttud. Tallinn 1870.

Russwurm, C., Eibofolke = C. Russwurm, Eibofolke oder die Schweden an den Küsten Ehistlands und auf Runö. Eine historisch-ethnographische von der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften zu St. Petersburg mit einem demidowschen Preise gekrönte Untersuchung. Mit Urkunden, Tabellen und lithographirten Beilagen. Zweiter Theil. Reval 1855.

Russwurm, C., Sagen aus Hapsal und der Umgegend. Erste Sammlung. Reval 1856.

Russwurm, C., Sagen aus Hapsal = C. Russwurm, Sagen aus Hapsal, der Wiek, Ösel und Runö. Gesammelt und kurz erläutert von C. Russwurm. Reval 1861.

Russwurm, C., Die versunkene Kapelle. Inland 1862, vg. 475—478.

Saalfeld, G. A., Deutsch-lateinisches Handbüchlein der Eigennamen aus der alten, mittleren und neuen Geographie zunächst für den Schulgebrauch zusammengestellt. Leipzig 1885.

Saaremaa = Saaremaa. Maadeteaduslik, majanduslik ja ajalooline kirjeldus. Toimetus: A. Luha jt. Tartu 1934.

Saaremaa. Kogumik materjale. [Kingissepa] 1959.

Saaremaa ja Muhu muinasjäänused. Tartu Ülikooli Arkeoloogia Kabineti toimetused II. Tartu 1924.

Sander, T., Eesti kirjanduse lugu. I jagu: Rahvaluule. Teine parandatud trükk. Tartu 1908.

Sannik, H., Illustreeritud Saaremaa ja Kuresaare juht. Kuressaare 1931.

[Schlegel, Ch. H. J.], Reisen in mehrere russische Gouvernements in den Jahren 1807, 1815, 1826, 1830. Neuntes Bändchen. Meiningen 1833.

Schmidt, A. v., Auch einiges über den öselschen Töl. Inland 1858, vg. 145—148.

Schmidt, A. v., Die Pastoren Oesels = A. v. Schmidt, Die Pastoren Oesels seit der Reformation. Abhandlungen des Instituts für wissenschaftliche Heimatforschung an der Livländischen Gemeinnützigen u. Ökonomischen Sozietät. Tartu 1939.

Schultz-Bertram, G. J. [= Dr. Bertram], Der Thurm des Olaus. Inland 1853, vg. 344—348.

Schultz-Bertram, G. J., Miscellen. Inland 1853, vg. 411—420.

Seto lugomik I = Seto lugomik. I osa. Akadeemilise Emakeele Seltsi toimetused VI. Tartu 1922.

Simonsuuri, L., Kotiseudun tarinoita. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 229:3 osa. Helsinki 1951.

Simonsuuri, L., Typen- und Motivverzeichnis der finnischen mythischen Sagen. FF Communications N:o 182. Helsinki 1961.

Sitzungsberichte d. GEG = Sitzungsberichte der Gelehrten Estnischen Gesellschaft zu Dorpat = Opetatud Eesti Seltsi Aastaraamat.

Suur Töll — kapsavaras. Hüppas Ruhnult Abruka saarele. Kui ruhnolased Töllule haavlipüssist näkku sülgasid. VM 26. VIII 1928, nr. 197, lk. 9.

[Süda, P.], Väikene Vana varanduse vakk ehk Saaremaa vägimees Suur-Töll. Eestlaste ennemuistne jutt, Saaremaa rahva suust 20-ne aasta jooksul kokku korjatud. Kuressaare 1883.

Süda, P., Suur-Töll, Saaremaa vägimees. Eestlaste ennemuistne jutt, Saaremaa-rahva suust 20-ne aasta jooksul kokku korjanud P. Süda. Teine trükk. Tallinn 1889.

Süda, P., Sõnake Suur-Töllust. Post. 28. VII 1890, nr. 83, lk. [1—2]. = Kommunismi Ehitaja 23. VII 1959, nr. 87, lk. 3.

Süda, P., Suur-Töll, Saaremaa vägimees. Eestlaste ennemuistne jutt. Saaremaa-rahva suust 20-ne aasta jooksul kokkukorjanud P. Süda. Kolmas trükk. Tallinn 1911.

Süda, P., Suur-Töll, Saaremaa vägimees. Eestlaste ennemuistne jutt. Saaremaa rahvasuust 20-ne aasta jooksul kokkukorjanud P. Süda. Neljas trükk. Eesti Kirjanduse Seltsi koolikirjanduse toimekond. Nooresoo kirjavara nr. 23. Tallinn 1921.

- Südda, P., vt. Süda, P.
- Zingerle, I. V., Sagen aus Tirol. Zweite vermehrte Auflage. Innsbruck 1891.
- Зутис, Я., Очерки по историографии Латвии. Часть I. Прибалтийско-немецкая историография. Академия Наук СССР. Институт Истории. Рига 1949.
- Таев, К. ja Mihkla, K., Kirjanduslik õpik VIII klassile. I vihk. Rahvaluule. Tallinn 1945.
- Tamman, V. ja Rull, A., Huvitaja III jagu. Lugemik III õppeaasta jaoks. Tartu 1924.
- Toomessalu, A., Tõllukivi. Punalipp 28. VI 1958, nr. 75, lk. 3.
- [Truusmann, J., Suurest Tõllust.] Valgus 20. III 1887, nr. 12, lk. [2].
- Tuglas, Fr., Põrgu väravas. Kriitika I. Teine täiendatud trükk. Tartu 1935, lk. 175.
- W., J., Keina kiriku minevikust. Esm. 22. I 1923, nr. 3, lk. [7].
- Вара, В., Проблема пространственной формы в средневековой архитектуре Латвии и Эстонии. Tartu Riikliku Ülikooli Toimetused 86. Tartu 1960.
- Wallem, F. B., Iconographia Sancti Olavi = Fredrik B. Wallem, Iconographia Sancti Olavi. Olavsfremstillinger i Middelalders Kunst del i a Skulpturfremstillinger. Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs Skrifter 1930. Trondheim 1947.
- Verhandlungen d. GEG = Verhandlungen der Gelehrten Estnischen Gesellschaft zu Dorpat = Õpetatud Eesti Seltsi Toimetised.
- Wiedemann, F. J., Aus dem inneren und äusseren Leben der Ehsten. St. Petersburg 1876.
- Wiedemann, F. J., Wb. = Ehstnisch-deutsches Wörterbuch. Zweite vermehrte Auflage. Im Auftrage der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften redigirt von Dr. Jacob Hurt. St. Petersburg 1893.
- Vihalem, L., Kirjanduslooline lugemik VIII klassile. Eesti kirjandus. Tallinn 1949.
- Vihalem, L., Valimik eesti rahvaluulet keskkoolile. Tallinn 1958.
- Viidalepp, R., Parlo, O., Mihkla K., Eesti muinasjutte ja muistendeid = R. Viidebaum [= Viidalepp], O. Parlo, K. Mihkla, Eesti muinasjutte ja muistendeid. Lisaks: muude rahvaste muinasjutte, kunstmuistendeid, legende, ballaade ja valme. Lugemik kesk- ja kutsekoolidele. II täiendatud trükk. Tartu (1935) = R. Viidebaum, Valimik rahvajutte. Eesti Rahvaluule Arhiivi kogudest. Tartu 1935.
- [Viidalepp, R.], Olev ja Oleviste kirik. Olev tuleb koju, toob pütitäie kulda ja rasvase kindrali päälekauba. Kalev ja Olev kivi loopimas. Legende Oleviste kirikust ja selle ehitajast. Sakala Pühapäev 23. VIII 1931, nr. 34, lk. 2.
- Viidebaum, R., vt. Viidalepp, R.
- Viiding, H., Rändrahnud loodusmälestusmärkidena. Eesti NSV Teaduste Akadeemia juures asuva Loodusuurijate Seltsi Aastaraamat 1957, 50. köide. Tallinn 1957.
- Viiding, H., Rändrahnude osa loodusmälestusmärkide hulgas. Eluta looduse kaitse. Eesti NSV Teaduste Akadeemia Geoloogia Instituut. Tallinn 1958.
- Viigant, J., Abruka. Tükike Saaremaad ja tema looduslikku omapärasust. Kaitse Kodu VIII (1932), lk. 757.
- Villi Andl, vt. Kuhlbars, Fr.
- Willmann, R., Kalevipoeg ja Suur-Tõll. Rahva Lõbu-leht 1901, lk. 193—197.
- Vinkel, A., J. W. L. Luce kultuuriline ja kirjanduslik tegevus. Keel ja Kirjandus I (1958), lk. 216—230.
- VM = Ajaleht «Vaba Maa».
- Wolf, J. W., Niederländische Sagen. Gesammelt und mit Anmerkungen begleitet. Leipzig 1843.
- Wolf, J. W., Hessische Sagen. Leipzig 1853.
- Vänja, G., vt. Rosenberg, G.